

Sådan håndterer du affald fra brandtomter

Brandskadede bygninger kan være farlige at opholde sig i, og de brandskadede materialer kan være miljø- og sundhedsskadelige.

Hvert år brænder 6.000-7.000 bygninger i Danmark. Ved brand ændres bygningens og inventarets stabilitet og egenskaber sig, og den brandskadede bygning skal derfor behandles efter særlige forholdsregler.

Før du går i gang med at renovere eller rive en nedbrændt bygning ned, er det vigtigt at få overblik over følgende forhold:

- Hvordan personer, som skal færdes i brandtomten, bliver beskyttet mod skader.
- Hvordan de brandskadede affaldsmaterialer skal klassificeres og sorteres.
- Hvordan brandtomten påvirker nabobygninger og omkringliggende områder.

Vær opmærksom på risici ved færdsel i brandtomten

Når en bygning brænder, ændrer bygningen sig i løbet af meget kort tid. Derfor gælder de forhold, der normalt er ved færdsel i en bygning, ikke længere.

Som udgangspunkt skal du regne med, at:

- Al færdsel i en brandtomt er farlig, fordi bygningsdele kan styrte ned, og man kan falde gennem gulve.
- Store glaspartier kan være ustabile på grund af varmepåvirkning og indre spændinger. De kan derfor springe med risiko for spredning af store glasstykker uden varsel.
- Brandtomter indeholder mange skarpe genstande i form af blottede søm, skruer, glasskår og smeltet metal.
- Alle materialer er blevet farlige. Ved en brand dannes og frigives, der en lang række stoffer, som er farlige for mennesker og miljø, bl.a. tjærestoffer og chlorerede forbindelser. Desuden frigiver asbestholdige materialer typisk støvende asbest.
- Alle materialer er blevet svære at genkende. Varmen og soden ændrer farver og former på de berørte materialer. Mange genstande er ikke længere til at genkende.
- Beholdere er enten sprunget eller blevet svækket. Når en beholder springer, spredes indholdet i omgivelserne. Det er ikke til at se, hvad der er blevet spredt i en brandtomt. Ved mekanisk påvirkning kan svækkede beholdere gå itu. Ud over at sprede uønskede stoffer i omgivelserne kan specielt beholdere under tryk eller med indhold af væske forårsage skader og udgøre en risiko for en ny brand.

Det kræver ekspertviden at vurdere, om der er fare for sammenstyrtning. Gå derfor aldrig ind i en brandtomt, uden at brandvæsen eller politi har givet tilladelse. Al færdsel i en brandtomt bør foregå iført beskyttelsesudstyr, herunder åndedrætsværn.

Arbejde med brandpåvirkede materialer kræver mere beskyttelse end almindelige materialer. Det skyldes, at materialerne kan have optaget farlige stoffer fra røgen eller selv have udviklet dem på grund af varmen.

Alt affald fra brandtomter skal anvises af kommunen. Afhængig af den konkrete bygning, dens alder, materialer m.m. vil kommunen vurdere mulighederne for og kravene til sortering.

Sådan klassificerer og sorterer du brandskadede materialer

Prøvetagning af brandskadede materialer er vanskelig, da det kan være svært at genkende forskellige materialer og ofte er forbundet med personlig fare at udtage prøverne. Som tommelfingerregel kan du gå ud fra, at:

- Brandskadedet beton, tegl og glaserede fliser skal bortskaffes som skorstenstegl.
- Brandbare fraktioner, herunder bygnings-tømmer, skal bortskaffes til forbrænding.
- Brandskadedet gips, letbeton, indskud, kokselementer m.v. skal bortskaffes til deponering.
- Kunst- og naturskifer fra tagbeklædningen skal deponeres som skorstenstegl.
- Metal og kabelskrot fra bygningen skal bortskaffes til genanvendelse.
- Metal fra interiør og møbler skal bortskaffes til genanvendelse.
- Gulvbelægninger og plastoverdækninger, der kan være udført i PVC, skal deponeres som PVC-holdigt affald.
- Termovinduer og vinduesrammer fra termovinduer skal bortskaffes som PCB-holdige.
- Vinduesglas, herunder brudsikkert glas og glas fra salgsmøbler, skal bortskaffes til deponering.
- Brandskadedet elektronik skal bortskaffes via produktansvarsordningen.
- Asbestholdige fraktioner skal deponeres.
- Alt uidentificerbart affald skal deponeres, efter metal er udsorteret.

Hvordan er nabobygninger og omkringliggende områder blevet påvirket?

En brand påvirker omgivelserne på flere måder.

- Den umiddelbare nærhed i op til ca. en 500 meter radius kan blive påvirket og antændt af strålevarmen. Beplantning kan blive kraftigt påvirket af strålevarmen, men det medfører generelt ikke miljøfarlige skader i øvrigt.
- Røgen kan forurene de omkringliggende områder med nedfaldne og afsatte stoffer. Det eneste, man typisk kan gøre, er at vaske de overflader, som mennesker kommer i kontakt med.
- Eternit eksploderer, når det varmes hurtigt op. Eksplosionerne skyldes det indre tryk fra den vanddamp, varmen udvikler inde i pladen. Store sprængstykker kan i sig selv spredes op til ca. 50 meter fra bygningen. Ved kraftige brande med stor termisk opdrift kan mindre stykker og støv spredes flere kilometer med vinden. Andre former for asbestholdige materialer kan også sprede sig langt med røg og vind.

Kontakt VHGB, hvis du har spørgsmål om byggeaffald, og læs mere om anmeldelse, screening og kortlægning på VHGB's hjemmeside under love og regler.